

Nieuwsbrief juni 2013

- 1. Klachten bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie**
Meldpunt Vreemdelingendetentie
- 2. Adviescommissie vreemdelingenzaken, Inspectie Veiligheid & Justitie**
Rapporten
- 3. De honger- en dorststakingen, verstandelijk gehandicapte jongen in vreemdelingenbewaring, PvdA-motie strafbaarstelling illegaliteit en kamervragen visitatie**
Nieuws en politiek
- 4. De Halve Maan, NOS Journaal (18:00 en 20:00)**
Op de buis

Meldpunt Vreemdelingendetentie

verzamelt klachten over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Heeft u een klacht? Bel dan naar **030-2990222**, vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776** of vul het klachten formulier in op onze [website](#)

1. Klachten bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie

Meldpunt Vreemdelingendetentie

De beheersafdeling

In mei hebben wij meerdere klachten binnengekregen over het gebruik van een zogenaamde beheersafdeling. Deze afdeling is bedoeld voor mensen die op een reguliere afdeling onwenselijk gedrag vertonen. Via de advocaat van een persoon die op deze afdeling zat, hebben wij het intakeformulier gekregen. Op dit formulier staan onder andere de regels die gelden op deze afdeling. Hierbij een kleine selectie van deze regels:

- De keuken is niet in gebruik om te koken.
- U mag niks overgeven, dat zien wij als handel.
- U heeft recht op minimaal 6 uur recreatie per week. Wanneer er geen recreatie is, zit u achter gesloten deur op uw eenpersoonscel.

De twee belangrijkste zaken om te benoemen zijn dat de personen die op deze afdeling zitten, niemand anders dan het personeel van het detentiecentrum zien. Recreatie wordt namelijk één voor één gedaan. Daarnaast wordt er niet voldoende gekeken naar wat de overplaatsing naar deze afdeling voor effect heeft op eventuele psychische problemen. Het gevolg hiervan is dan ook dat er mensen met (ernstig) psychische stoornissen op deze afdeling geplaatst (kunnen) worden. Op dit moment zijn wij, in samenwerking met advocaten en betrokkenen, druk bezig om meer informatie te verzamelen over deze afdeling.

Man met rugklachten krijgt geen goed matras

In 2008 is een man van de tweede verdieping van een flat afgesproken. Dit zou hij hebben gedaan nadat, zonder waarschuwing, de politie zijn huis binnenstormde. Hij schrok hier zo erg van, dat hij tot deze daad is gekomen. Inmiddels bevindt de man zich in een detentiecentrum. 5 jaar na het ongeluk heeft hij nog altijd veel last van zijn rug. Maandenlang heeft de man bij de medische dienst gevraagd om een goed matras die meer ondersteuning biedt aan zijn rug. Omdat matrassen vallen onder inrichtingskosten, wordt dit niet vergoed. De enige mogelijkheid die de man werd geboden was een isolatiematras. Dit aanbod heeft de man aangenomen, maar korte tijd later gaf hij aan dat ook deze niet goed ligt. Er wordt niet naar hem geluisterd, iets waarvoor hij – uit protest – ook vrijwillig de isolatiecel in is gegaan. Inmiddels is hij weer terug op zijn eigen cel, maar ligt hij niet meer op het isolatiecelmatras. Deze heeft hij van zijn bed gehaald om vervolgens op het ijzeren frame van zijn bed te gaan liggen. Een extra deken, die hij onder zijn rug wilde leggen en tevens de kou weg zou kunnen nemen, krijgt hij niet.

Honger- en dorststaker Nessar

Eind maart kwamen wij in contact met Nessar, de persoon die later het gezicht zou worden van de honger- en dorststaking in detentiecentrum Rotterdam. Nessar belde altijd namens de gehele afdeling, omdat de anderen (vrijwel) geen Nederlands spraken. Hij vertelde dat de mensen zich niet serieus genomen voelden door de medische dienst en de bewakers. Zo heeft de afdeling een week lang op een broodrooster moeten wachten, omdat de bewakers 'druk' waren om het apparaat, dat één verdieping lager stond, te pakken. Ondertussen zouden zij echter spelletjes zitten te spelen. Nessar mocht zijn lenzenvloeistof niet op zijn kamer houden en kreeg geen goede medicatie voor zijn chronische allergie. Sterker nog, hij heeft drie maanden lang medicatie gebruikt waarvan op het doosje stond dat dit slechts één tot twee weken mocht. Een goed alternatief voor dit medicijn is nooit verstrekt.

Nessar is uiteindelijk in honger- en later ook in dorststaking gegaan. Dit deed hij, omdat hij naar zijn mening onrechtmatig vastzat. Dit is uiteindelijk ook gebleken, want uit een zitting bij de rechtbank bleek dat er fouten zijn gemaakt in zijn procedure. Na de uitspraak is Nessar gestopt met zijn dorst- en hongerstaking en naar huis gegaan.

02. Adviescommissie vreemdelingenzaken, Inspectie Veiligheid & Justitie Rapporten

Adviescommissie vreemdelingenzaken

Afgelopen maand bracht de Adviescommissie vreemdelingenzaken (ACVZ) op verzoek van staatssecretaris Teeven een rapport uit over de besluitvorming bij inbewaringstelling van vreemdelingen. Enkele geconstateerde knelpunten zijn:

- Het ontbreekt de hulpofficieren van Justitie (HovJ's) aan voldoende tijd en informatie. Hierdoor worden eventuele alternatieven voor de vreemdelingenbewaring niet altijd even goed overwogen.
- De gegevens in het ICT-systeem zijn niet altijd betrouwbaar en actueel. Systemen van verschillende diensten zouden niet goed op elkaar aansluiten.
- De belangenbehartiging van de vreemdeling schiet te kort.
- In de wet staat niet onder welke omstandigheden vreemdelingenbewaring niet mag worden toegepast.
- De Vreemdelingenpolitie (VP) wordt afgerkend op het aantal overdrachtdossiers. Deze dossiers worden alleen opgemaakt op het moment dat iemand in bewaring wordt gesteld.
- De bewaring wordt niet altijd tijdig opgeheven.

Er is volgens de ACVZ genoeg ruimte voor verbeteringen. Zo zou er bijvoorbeeld door moeten worden gegaan met het ontwikkelen van alternatieven en moeten de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een alternatief minder streng zijn. Ook moet er betere begeleiding komen bij terugkeer. Teeven komt voor de zomerreces (begin juli) met zijn visie op de toekomst van de vreemdelingendetentie.

Lees [hier](#) het volledige ACVZ-rapport. Op pagina acht tot en met twaalf staat een samenvatting.

Inspectie Veiligheid & Justitie

In het rapport dat de Inspectie Veiligheid & Justitie (IV&J) heeft opgesteld, werd onderzoek gedaan naar het handelen van de Nederlandse overheid ten aanzien van de Russische staatsburger Alexander Dolmatov. Dolmatov werd op 17 januari 2013 levenloos aangetroffen in zijn cel in Detentiecentrum Rotterdam. In het rapport zijn de volgende vier punten onderzocht:

1. Het zorgvuldig handelen van de Nederlandse overheid bij insluiting
2. Het zorgvuldig handelen van de Nederlandse overheid gedurende detentie
3. De handelswijze en alertheid van ketenpartners ten aanzien van de medische toestand van Dolmatov.
4. De overdracht van relevante informatie.

De IV&J stelt dat Dolmatov ten onrechte in vreemdelingenbewaring is geplaatst, dat er op verschillende momenten door verschillende organisaties in de vreemdelingenketen onzorgvuldig is gehandeld en dat het informatiesysteem INDiGO niet goed werkt.

Download [hier](#) het volledige rapport. Op pagina zes tot en met twaalf staat een korte samenvatting, conclusie en reconstructie.

3. De honger- en dorststakingen, illegale verstandelijk gehandicapte jongen in vreemdelingenbewaring, PvdA-motie strafbaarstelling illegaliteit en kamervragen visitatie *Nieuws en politiek*

De honger- en dorststakingen

Op 30 april zijn er in Detentiecentrum Schiphol 6, wat later opliep tot ongeveer 25 vreemdelingen in hongerstaking gegaan. Zij voelen zich gecriminaliseerd en klagen over de omstandigheden waaronder zij gevangen zitten. Zo zijn er geen mogelijkheden om te werken en te studeren en is er te weinig tijd om te recreëren. Ook zitten mensen 16 uur per dag op hun cel.

Op 7 mei zijn ook in Detentiecentrum Rotterdam mensen gaan staken. Ongeveer 111 mensen deden mee aan de staking. De overheid geeft niet toe aan honger- en dorststakingen, maar daar gaat het de meeste stakers ook niet om. Zij willen slechts gehoord worden, want er is verandering nodig.

Wij hebben veel contact gehad met mensen die in honger- en/of dorststaking waren. Het begon redelijk vreedzaam, de mensen kregen de kans hun ongenoegen te uiten. Maar hoe langer de staking duurde, hoe grimmiger de sfeer werd. Mensen werden uit elkaar gehaald, dorststakers moesten naar het Justitieel Medisch Centrum (JMC) en de deuren werden voor de buitendeur letterlijk en figuurlijk gesloten. Familie en vertrouwensartsen kregen in eerste instantie geen toegang tot de (ernstig zieke) stakers en er kwamen vrijwel geen cijfers van het aantal stakers meer naar buiten.

Op dit moment merken wij dat er nog steeds spanningen zijn, zowel onder de gedetineerden als onder de medewerkers van de detentiecentra. We horen regelmatig geruchten dat er weer een staking dreigt te ontstaan, bijvoorbeeld in Detentiecentrum Zeist. En ook in Rotterdam krijgen wij signalen dat er binnenkort weer een staking gestart zou kunnen worden.

Er is ook veel te doen geweest rondom het toedienen van dwangvoeding. De Johannes Wier Stichting heeft hierover een protocol opgesteld. Daarnaast hebben zij op hun website meer interessante [informatie](#). Vertrouwensarts Bonsen heeft een [open brief](#) naar de staatssecretaris gestuurd.

Verstandelijk gehandicapte jongen in vreemdelingenbewaring

Dit jaar heeft er een verstandelijk gehandicapte jongen met een IQ van 48 een week lang in vreemdelingenbewaring gezeten. Hij zat achterin een auto die staande werd gehouden terwijl hij zijn gordel niet om had. Omdat hij zijn identiteitsdocumenten niet kon tonen, werd hij meegenomen naar het politiebureau. Hier werd zijn verstandelijke beperking niet opgemerkt. Ook de familie heeft hier geen melding van gemaakt. Aangezien de jongen zich eerder niet aan zijn meldplicht heeft gehouden, werd hij in de vreemdelingenbewaring geplaatst. Pas op het moment dat oud-leraren melding maakte van zijn verstandelijke beperking, werd de bewaring opgeheven en een schadevergoeding aan de familie aangeboden. In antwoord op Kamervragen heeft Teeven aangegeven dat hij er alles aan zal doen om dit soort situaties te voorkomen. Onder andere zal hij het reeds uitgebrachte rapport van de Adviescommissie vreemdelingenzaken (ACVZ) betrekken bij zijn nieuwe visie op de vreemdelingenbewaring.

Lees [hier](#) de kamervragen en [hier](#) het ACVZ-rapport.

PvdA-motie strafbaarstelling illegaliteit

Op 12 mei is er een Politieke Ledenraad van regerend partij de PvdA geweest, waarbij vóór de motie van Terphuis over de strafbaarstelling van illegaliteit is gestemd. Een aanzienlijk deel van deze motie gaat over de vreemdelingenbewaring. De motie zegt onder andere dat vreemdelingen van wie vaststaat dat zij buiten hun schuld niet kunnen terugkeren naar hun land, snel een verblijfsvergunning moeten krijgen door de verruiming van het buitenschuldbeleid. Daarnaast heeft de Ledenraad tegen de Tweede Kamerleden van hun partij gezegd dat de situatie in de vreemdelingendetentie sterk moet worden verbeterd; in het bijzonder de verlening van medische zorg. Tot slot moet het aantal vreemdelingen dat in vreemdelingendetentie verblijft sterk worden verminderd. Zodra blijkt dat er geen uitzicht is op uitzetting, moeten de vreemdelingen worden vrijgelaten.

Kamervragen visitatie

Op 24 april heeft Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen van de SP kamervragen gesteld over het visitatiebeleid van de Nederlandse overheid. Dit deed zij naar aanleiding van een artikel dat is geschreven door Ariëtte Reijersen van Buuren. Op 5 juni heeft staatssecretaris Teeven antwoord gegeven op de vragen die gesteld zijn. In het kort geeft hij aan dat visitaties onder strikte regels wordt gedaan. Het visiteren zou bij binnenkomst nodig zijn, omdat er nog regelmatig verdovende middelen en wapens zouden worden gevonden. Op de vraag hoe het kon gebeuren dat een door verkrachting getraumatiseerde vrouw door vier personen gedwongen is om mee te werken aan het lichaamsonderzoek, geeft de staatssecretaris als antwoord dat zowel de beklagcommissie als de Raad voor de Sanctietoepassing en Jeugdbeleid (RSJ) de klacht ongegrond hebben verklaard. Bij het Meldpunt komen mondjtes maakklachten binnen over visitatie. Het blijft voor de mensen die de handeling moeten ondergaan een schaamtevol en lastig te bespreken onderwerp. In sommige gevallen willen mensen geen bezoek ontvangen uit angst voor visitaties.

Klik [hier](#) voor de kamervragen.

Klik [hier](#) voor het artikel van Ariëtte Reijersen van Buuren over visitatie.

4. De Halve Maan, NOS Journaal (18:00 en 20:00)

Op de buis

De Halve Maan

Op 19 april 2013 is er, naar aanleiding van het Dolmatov-debat, een televisieuitzending van De Halve Maan geweest over vreemdelingenbewaring. Staatssecretaris Teeven kwam zwaar onder vuur te liggen, nadat uit het rapport van de Inspectie Veiligheid en Justitie (IV&J) bleek dat de overheid meermalen onzorgvuldig heeft gehandeld in de zaak van de Russische asielzoeker. In de uitzending van De Halve Maan vertelde Ariëtte Reijersen van Buuren van het Meldpunt over de (met name medische) klachten die mensen in de vreemdelingenbewaring

hebben en legde zij uit dat deze problemen structureel zijn. Ook Tweede Kamerlid Joel Voordewind van de ChristenUnie nam deel aan dit gesprek. Hij verklaarde dat het vreemdelingenbeleid humaner moet, maar dat de ChristenUnie er geen vertrouwen in heeft dat deze Staatssecretaris dat voor elkaar gaat krijgen.

Kijk [hier](#) de uitzending terug.

NOS journaal (18:00 en 20:00)

Op 17 april is er, tevens naar aanleiding van het Dolmatov-debat, tijdens twee uitzendingen van het NOS Journaal aandacht besteedt aan vreemdelingendetentie. Ariëtte Reijersen van Buuren van het Meldpunt is benaderd om ook een bijdrage te leveren. In de uitzending gaf ze aan dat er veel wanhoop heerst onder de mensen in de vreemdelingendetentie, wat zich uit in bijvoorbeeld hongerstakingen of (denken aan/poging tot) het plegen van zelfmoord.

Bekijk [hier](#) de uitzending van het NOS Journaal 18:00. Vanaf 04:07 komt de vreemdelingendetentie aan bod. De uitzending van 20:00 komt op dit onderwerp volledig overeen met die van 18:00, vandaar dat hier enkel een link naar het NOS Journaal 18:00 staat.

vreemdelingendetentie

**Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt mede mogelijk gemaakt door:
Amnesty International, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella**

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | 030-2990222 | vanuit detentie: 0800-3388776
Stichting LOS - Meldpuntvreemdelingendetentie